

Haal alles uit de mpr-cijfers

Iedereen die om de zoveel weken mpr (ofwel melkproductieregistratie) doet, kent het mpr-overzicht wel. Maar wat staat er nou eigenlijk in al die cijfers en tabellen? ‘Dankzij de mpr kun je inzicht krijgen in het rantsoen, de fokkerij en de gezondheid van je koeien’, vertelt CRV-fokkerijspecialist Marieke Baving. Ze legt precies uit welke getallen in de mpr-uitslag dat inzicht geven. In het voorbeeld gebruiken we het overzicht dat per post bij je terecht kan komen, maar dezelfde getallen zijn ook (in een andere lay-out) terug te vinden in de digitaal beschikbare cijfers van CRV.

1 Goed opstarten

In de tabel dagproductie zie je dat er onderscheid wordt gemaakt in groepen. Een van de interessantste rijtjes hier is de groep van 0 tot 60 dagen. Dit is de groep koeien in de opstartfase. Om te beoordelen of die opstartfase goed gaat, kijk je naar de gehalten van de melk. ‘Als het goed is, ligt het vetpercentage boven de 4 procent en is het eiwitgehalte minimaal 3,25 procent’, aldus Marieke. ‘Voldoen de gehalten daaraan? Dan is de droogstand goed genoeg geweest en starten ze goed op. Zo niet, dan kan dat wijzen op een energietekort of een te lage eiwitvoorziening.’ Ook het lactosegehalte zegt iets over het opstarten en de energie die de koe heeft. Het lactosegehalte moet in de eerste vier maanden hoger zijn dan het bedrijfsgemiddelde.

2 Lichaamsvet op peil

Zoals je bij de opstartgroep iets kunt concluderen over de droogstand, kun je bij de groep 60-120 dagen beoordelen hoe goed ze door de start zijn gekomen en hoe goed het rantsoen is. ‘Koeien kunnen bij een moeilijke start veel van zichzelf geven en vermageren’, legt Marieke uit. ‘Het is normaal dat het vetgehalte zakt na de eerste twee maanden, maar het verval moet niet te groot zijn. Als het vetpercentage met meer dan 0,15 punten zakt, kan dat op gezondheidsproblemen wijzen.’ Er wordt dan zoveel lichaamsvet verbrandt, dat er is sprake van een vetdepressie. Wanneer dit te hoog is, leidt dat altijd tot gezondheidsproblemen.

3 Gezond rantsoen

Waar het vetpercentage iets mag zakken gedurende de lactatie, willen we juist dat het eiwitgehalte iets stijgt na de opstartperiode. Als dat niet zo is, kan dat een aanwijzing zijn dat het eiwitgehalte of de energievoorziening in het voer te laag is. Een ander kengetal voor het rantsoen is het ureumgetal. ‘Dit cijfer geeft aan hoe goed het eiwit uit het voer wordt benut. Het optimum ligt tussen de 15 en 20’, verheldert Marieke. Als het ureum te hoog is, dan moeten de lever en de nieren harder werken. ‘Daarbij komen gif-

stoffen vrij, die zich onder andere naar de klauwen verplaatsen. Dat kan zomaar leiden tot klauwproblemen. Door het ureumgetal in de gaten te houden kun je dus het rantsoen bijsturen en de koeien gezond houden.’

4 Rapportcijfer: bsk

Op het mpr-overzicht duikt de afkorting ‘bsk’ op. Dit staat voor bedrijfsstandaardkoe en kun je zien als een soort rapportcijfer van het productievermogen van je dieren. ‘De bsk rekent alle dagproducties van de koeien in allerlei lactatiestadia en met allerlei leeftijden om naar de dagproductie die een volwassen koe op de top van haar kunnen bereiken kan. Met de bsk kun je het productievermogen inzichtelijk krijgen én vergelijken. Maar let op: vet en eiwit zijn hier niet in meegegenomen. Het zegt niets over hoeveel er wordt verdiend’, vertelt Marieke. In de grafiek linksonder wordt de bsk op bedrijfsniveau per mpr in beeld gebracht. Ook tussen bedrijven onderling is de bsk te vergelijken en je kunt de verschillende groepen op het bedrijf naast elkaar leggen.

5 Vaarzen en koeien

In het tabelletje met ‘dagproductie bedrijf’ en ‘rollend jaargemiddelde’ zie je een overzicht van de bedrijfsgemiddelden. Een van de interessante punten hier is volgens Marieke de gemiddelde leeftijd. ‘Een lage leeftijd wil zeggen dat je meer jongvee nodig hebt om je vee te vervangen. En een kalf opvoeden tot koe kost geld: een koe heeft tot anderhalve lactatie nodig om zichzelf terug te verdienen’, vertelt Marieke. Een lage leeftijd houdt ook in dat er relatief veel vaarzen aan de melk zijn. ‘En die produceren minder melk dan oudere koeien. Vergelijk maar eens de kilogrammen melk in de 305 dagenproductie tussen de groep vaarzen en de groep oudere koeien.’

6 Maandgemiddelden

De tabel met maandgemiddelden geeft een overzicht van de mpr-gemiddelden per maand. ‘Deze tabel kun je goed gebruiken om te kijken of bepaalde opmerkelijke waarden toevallig zijn, of al langer aan de orde zijn’, legt Marieke uit. De mpr is maar één meting per 4, 5 of 6 weken en kan natuurlijk een onhandige timing hebben, wanneer er bijvoorbeeld net een calamiteit was. ‘In principe is één meting geen meting, dus kijk naar meerdere uitslagen voor een betrouwbaar beeld.’ Datzelfde geldt ook voor het vergelijken van de groepen. ‘Kijk altijd naar het aantal dieren in een groep. Als dat er maar een paar zijn, dan kan één dier met problemen het gemiddelde flink laten uitschieten. In dat geval is het slim om even naar de individuele mpr-uitslag te kijken. Dat is overigens altijd een goed idee.’

De prestatie van je koeien of koeien die na het afkalven niet goed opstarten: het is allemaal informatie die je uit de mpr-uitslag kunt halen. Tenminste, als je weet waar je op moet letten. Met een paar tips van CRV-fokkerijspecialist Marieke Baving haal je alles uit je mpr-overzicht.

TEKST GRIETJE DE VRIES

Bedrijfsoverzicht

Bedrijf MTS Boer

Datum monstername
 Datum laboratorium 21 jul 2020
 Aanvraag

Deelnamegegevens

Melk productie registratie uitslag Erkend 4 Wkn 3x dgs Melktijden begin 15:00 21:30 7:30
 Groepsindeling Lactatiedgn Lactatiernr Melktijden einde 16:30 23:15 9:20
 Sortering Leeftijd Bedrijf MPR 24 uur laatste
 Aantal melkkoeien 65 melkgevende koeien 5 droog MPR 24 uur jaargemiddelde

Groep	Dagproductie										305-Dagenproductie									
	aant	Dgn	kgm	% vet	% eiw	% lac	ur	kgve	lft	afk	aant	kg melk	% vet	% eiw	kgv	kge	NO	lw	aant	bsk
< 60 dgn	9	19	32.8	4.39	3.44	4.58	23	2.6	4.07	9	9813	4.31	3.51	423	345	2312	87	9	38.3	
- 120 dgn	7	90	38.0	3.48	3.11	4.82	25	2.5	2.08	7	10091	4.00	3.32	403	336	2682	101	7	51.3	
- 200 dgn	16	161	33.6	4.18	3.25	4.68	26	2.5	4.07	16	10588	4.13	3.31	437	351	2505	95	16	46.6	
- 305 dgn	23	245	34.1	4.26	3.42	4.69	25	2.6	3.11	23	11687	4.13	3.33	483	389	2777	105	23	56.5	
> 305 dgn	8	397	25.3	4.55	3.60	4.51	25	2.1	4.10	13	11844	4.03	3.34	477	396	2668	101			
Vaarzen	14	169	31.5	3.92	3.16	4.77	26	2.2	2.00	16	9453	4.03	3.22	381	304	2750	104	14	52.7	
2e kalfs	14	186	36.0	4.01	3.29	4.72	24	2.6	3.02	15	11517	4.11	3.33	473	384	2791	106	14	54.1	
Oudere	35	206	32.5	4.37	3.46	4.61	25	2.5	5.07	37	11543	4.15	3.40	479	393	2533	96	27	46.4	
bedrijf	63	193	33.1	4.19	3.35	4.67	25	2.5	3.12	68	11046	4.12	3.35	455	370	2645	100	55	50.0	
Totaal									lft gem	aant	kg melk	% vet	% eiw	kgv	kge	ejr				
dagproductie bedrijf									4.09	70	2084	4.19	3.35	87	70					
rollend jaargemiddelde (per koe)									4.07	68	11115	4.17	3.38	464	375	2410				

Maandgemiddelden

Datum	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul
kg melk	31.4	31.8	33.3	33.4	32.4	31.9	37.1	37.3	38.1	36.9	36.0	34.2	33.1
% vet	4.19	4.11	4.17	4.13	4.38	4.45	4.43	4.24	4.24	4.07	3.77	3.95	4.19
% eiwit	3.42	3.37	3.47	3.48	3.42	3.42	3.34	3.29	3.32	3.38	3.41	3.35	3.35
% lactose	4.63	4.56	4.62	4.60	4.60	4.63	4.66	4.69	4.67	4.72	4.68	4.65	4.67
ureum	25	29	26	23	18	19	19	21	19	22	15	22	25

BSK

NO

■ vorig jaar ■ huidig jaar